

genezing hadden gestreefd, en nu, door de pers voorbarig ingelicht, al hun hoop op het nieuwe geneesmiddel hadden gevestigd. College LAND, die mijn praktijk waarnam, heeft deze behandeling welwillend op zich genomen.

En nu na 4 weken, hebben wij nog in geen enkel opzicht goed gevolg van de behandeling gezien, zelfs geen verbetering subjectief waargenomen. Voert men hiertegen aan, dat deze periode voor een juist oordeel nog te kort is, dan gelieve men te bedenken, dat men in Parijs na een tiental inspuitingen reeds van groote verbetering gewaagde.

Wellicht kan ter verklaring hiervan worden aanvaard, dat wij de suggestie niet zulk een belangrijke rol hebben laten vervullen als in Parijs, daar wij steeds hebben medegedeeld, dat wij het middel op verzoek wel eens wilden toepassen, maar ons niet veel van de werking voorstelden.

Van de onschadelijkheid zijn wij niet zoo overtuigd als de geneesheeren in Parijs en Budapest. Wij meenden, dat een lichte temperatuursverhoging wel als meest voorkomend gevolg moest worden aangenomen.

Ik vraag mij af, of met het dioradine hier te lande overal een soortgelijke ervaring zal worden opgedaan door al die collegae (en het zijn er zeer velen, vernam ik te Budapest), die, wellicht ook door hun patiënten daartoe gedreven, het middel aanvroegen en in toepassing brachten. Gaat het hun zooals mij, dan zal van de geringe opgewektheid, om het middel in hun praktijk aan te wenden, ook bij hen wel spoedig niet veel meer over zijn.

U dankzeggend voor de verleende plaatsruimte

Hoogachtend,

Uw dienstw.

L. C. KERSBERGEN.

Haarlem, 21 Augustus 1911.

DE VOLHARDING.

In een circulaire, do. 9 Augustus waarschijnlijk aan alle collega's in den lande gezonden, meent het bestuur van „de Volharding” te moeten weerleggen de grieven, door de collega's van dat fonds in de bekende circulaire geuit. Ter kenschetsing van dit stuk van het bestuur van „de Volharding” voor het oogenblik slechts de volgende opmerkingen:

1°. „Zoolang het fonds bestaat is de salariering bijna altijd dezelfde geweest” „De vermindering met f 3600.—” (voor de polikliniek) „op het bedrag van circa f 100.000, dat nu jaarlijks aan de doktoren wordt uitgekeerd”, mag „niet worden aangemerkt als tornen aan het salaris”.

Zoo staat de zaak niet, en dat weet het bestuur zelf ook zeer goed. Vroeger ontvingen de huisartsen f 3.— per lid, tegenwoordig nauwelijks f 2.20, en wanneer 2 nieuwe artsen worden aangesteld op een gegarandeerd minimum-salaris ten koste van de collega's (zooals in de bedoeling van het bestuur lag), dan zal dit bedrag dalen tot beneden f 2.—

Het is niet de vraag of er f 100.000 of minder wordt uitgegeven voor de geneeskundige hulp der fondsleden. Al gaf het fonds daarvoor 2 ton per jaar uit, dan zou dit nog niets veranderen aan het feit, dat het bestuur willekeurig het salaris der artsen kan verlagen en van de macht daartoe ook gebruik maakt.

2°. „Waar en wanneer is door ons bestuur aan uwe rechten of uw salaris getornd?”

O. a. in deze twee gevallen.

Buiten het college van doktoren om, zonder het er in te kennen of over te raadplegen, besloot het bestuur indertijd de werkzaamheden van het fonds tot Scheveningen uit te breiden. Twee artsen werden daar aangesteld, doch toen het bleek, dat het fonds zich daar niet voldoende uitbreidde, heeft het bestuur in plaats van de eerst benoemden, twee artsen aangesteld, die voor geen andere ziekenfondsen dan dat van „de Volharding” mochten werkzaam zijn, tegen een vast salaris van f 125.— per maand en aandeel in het surplus uit het overwerk der met werk overladene collega's, zooals onder het vorige regime gebruikelijk was, naar verhouding van het aantal per maand behandelde gezinnen. *Het vaste salaris der twee Scheveningsche artsen, dat steeds meer bedroeg dan dezen rechtens verdienden, werd van het algemeene salaris der internisten afgetrokken.*

Een paar jaren geleden werd een der collega's ziek en vroeg en verkreeg drie maanden verlof. In het reglement voor de artsen kwam een bepaling voor, dat de internisten bij ziekte gedurende de eerste drie maanden geen plaatsvervanger behoeften te stellen, doch de overige aan het fonds verbonden artsen de praktijk zouden waarnemen. *Zonder het college van doktoren te raadplegen* benoemde het bestuur een arts als plaatsvervanger van den zieken collega op een honorarium van f 200.— per maand, *doch trok bij de eerste maandelijksche afrekening dit bedrag van het algemeene salaris der internisten af.* Eerst na een krachtig protest van de artsen ging het bestuur er toe over, die f 200.— uit de kas van het fonds te betalen.

Is dit tornen aan de rechten en het salaris der artsen of niet?

3°. „*Men moet niet verwarren de mogelijk geuite subjectieve meening van een der bestuursleden met een belofte gedaan door het collectief lichaam.*”

In de vergadering van 26 Juli j.l. werd hetzelfde door den voorzitter, den heer MUIJLWIJK bewéerd. *In diezelfde vergadering heeft echter de secretaris, de heer BLOEMINK, erkend, dat de bedoelde toezegging niet als een losweg geuite meening van een bestuurslid beschouwd mocht worden, doch dat meer dan één bestuurslid zich in denzelfden geest heeft uitgelaten, dat daarmee wel degelijk de opvatting van het bestuur werd weergegeven, en dat dit uit de notulen bleek.*

4°. *De meerderheid van het bestuur was van huis uit voor invoering van het abonnementsstelsel.*

Er zijn vergaderingen en conferenties noodig geweest, waarin harde en zeer harde woorden moesten vallen, om dat zelfde bestuur te overtuigen, dat het noodzakelijk was, het oude systeem der wilde vrije artsenkeus (waardoor „de Volharding” boven andere ziekenfondsen zoo begeerlijk heette te zijn en waaronder „de Volharding” „groot” was geworden) te laten varen en te vervangen door het abonnementsstelsel. Indien het bestuur thans waarheid spreekt, waarom heeft het zich dan verleden jaar zoo lang en zoo krachtig tegen de invoering van het abonnementsstelsel verzet?

5°. Het bestuur is slechts bereid de ledenlijsten, waarop de artsen recht hebben, die het bestuur verplicht is te verstrekken, die een integreerend deel uitmaken van het ingevoerde abonnementsstelsel, af te geven, wanneer een verklaring wordt ingezonden, „waarbij alle geneeskundigen zich schriftelijk verbinden de te verstrekken lijsten behoorlijk bij te houden.” Is er sterker bewijs van willekeur en machtsmisbruik van de zijde van het bestuur denkbaar?

Bij schrijven van 4 Juli 1911 verklaarde het bestuur: „*Het bestuur handhaaft zijn beslissing omtrent het verstrekken van lijsten der bij de dokters ingeschreven leden*”. Deze beslissing luidde, dat de dokters de kosten van het bijhouden der lijsten zouden dragen. Thans leest men in de circulaire van het bestuur geen woord hierover, maar wel: „Het laatste woord hierover is nog niet gesproken, zoodat de alarmeering in de circulaire vrijwel overbodig kan genoemd worden.”

6°. *Het bestuur heeft den artsen ernstig aangeraden de beslissing van een commissie van arbitrage in te roepen en er bijgevoegd: Die commissie zal niet alleen uitspraak mogen doen over het formeele doch ook over het moreele recht van het bestuur om twee artsen te benoemen.*

De ware toedracht is deze. In de vergadering van 26 Juli werd van de zijde van het bestuur het denkbeeld geopperd, de geschilpunten aan een scheidsrechterlijke uitspraak te onderwerpen. Hierop werd geantwoord, dat het reglement arbitrage niet in elk geval gebiedend voorschrijft, doch slechts wanneer één der partijen dit verlangt, en dat van de artsen dit verlangen niet uitging en niet kon uitgaan, omdat hunnerzijds aan het bestuur den eisch van een gewaarborgd minimum honorarium van f 2.20 per lid en per jaar gesteld zal worden, een eisch die eenvoudig in te willigen is of af te wijzen en niet voor scheidsrechterlijke behandeling vatbaar is, evenmin als ten vorige jare de eisch tot invoering van het abonnementssysteem. Van de zijde van het bestuur is er toen op aangedrongen, de behandeling van dezen eisch uit te stellen en los te maken van de beide geschilpunten betreffende de aanstelling van 2 nieuwe artsen en de ledenlijsten, welke punten wel aan arbitrage kunnen worden onderworpen. Hierop is den voorzitter de vraag gesteld, of het bestuur daarover thans arbitrage wilde aanvragen. Deze was van meening, dat het bestuur dit thans niet kon doen, welke meening door den secretaris niet werd gedeeld. Daarop werd besloten, aan het college van doktoren de vraag voor te leggen of door hen over de twee genoemde punten arbitrage wordt gewenscht. *Uitdrukkelijk werd van weerszijden vastgesteld, dat het bij een scheidsrechterlijke uitspraak niet zal gaan om het formeele recht (want dat het bestuur wettig het recht heeft 2 artsen te benoemen, daarover zijn allen het eens), doch witsluitend over het moreele recht van het bestuur.*

Door de artsen van „de Volharding” is thans aan het bestuur bericht, dat zij over de beide genoemde geschilpunten arbitrage verlangen, zoodat nu volgens het reglement een commissie van arbitrage moet worden benoemd.

's-Gravenhage,
22 Augustus 1911.

De afdeulingsraad van de afdeeling
's-Gravenhage en O.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Uitkomsten der volkstelling.

Het derde deel van de uitkomsten der negende tienjaarlijksche volkstelling in ons land gehouden op den 31sten December 1909 heeft het licht gezien.